

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3014>

Number: 37 , p. 433-445, Autumn I 2015

Yayın Süreci

Yayın Geliş Tarihi

21.07.2015

Yayınlanma Tarihi

04.09.2015

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK
ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI**
*ATTITUDES OF PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES TO MUSIC
EDUCATION*

Öğr. Gör. Dr. Tarkan YAZICI

Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Özet

İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları belirlenmiş, tutumlarının çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen “Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği” nin kullanıldığı çalışma, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte ve müzik eğitimi I-II derslerini almakta olan 53 “Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı” öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların müzik öğretimine önem verme ve müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler alt boyutlarına yönelik “olumlu”, müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma alt boyutlarına yönelik “kararsız” tutum sergiledikleri; cinsiyet, bölümde alınan müzik eğitimi yeterli görme, okul öncesi müzik öğretim programlarını inceleme ve yeni yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin, çalışma grubunun müzik öğretimine yönelik tutumları açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Öğretmen, Okul Öncesi, Müzik Öğretimi, Tutum

Abstract

In this study with relational screening model, attitudes of preschool teacher candidates to music education are designated; also it is studied whether their attitudes vary in terms of variables. In this study, the “Attitude Scale for Music Education” that was developed by Şeker and Saygı (2013) is used as data collection tool, 53 students in the “Department of Preschool Teaching”, who take I-II lessons of music education in the Faculty of Education “Ziya Gökalp”, the University of Dicle for 2014-2015 education period, have been subjected to this study. As a result of this study, it is concluded that the participants have “positive” attitudes to the sub-dimensions with regard to the importance, emotions and ideas for music lesson, but they have “hesitant” attitudes to the sub-dimensions with retard to academic studies for music education; that the variables such as gender, sufficient music education, research, knowledge of new method/technique/approaches in music education programs vary across the attitudes of study group to music education.

Key Words: Music, Teacher, Preschool, Music Education, Attitudes

GİRİŞ

Doğumdan ilkokul öğrenimine kadar geçen süreci kapsayan ve çocuğun zihinsel-dil gelişiminin büyük ölçüde tamamlandığı okul öncesi dönemde kazanılan davranışların kalıcı etkisiyle öğrenilenlerin unutulmamasından dolayı çocuğa eğitimsel hedeflerinin edindirilmesi gerekmektedir (Abazoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2015; Ömeroğlu Turan ve Can Yaşar, 1999; Ünlü, 2001). Temel bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazanıldığı okul öncesi eğitiminin tesadüflere bırakılmaması, eğitimin bilimsel ve sistematik bir biçimde yürütülmesi gerekmektedir; çünkü çocukların bu dönemdeki en önemli işi öğrenmektir (Küçükturan, 2003).

Bloom'a göre insan yaşamının ilk dört yılı, zihinsel gelişimin en kritik dönemidir. Bu dönemde eğitimsel uyarılar çok önemlidir ve zekâyı artırmaktadır. Çocukların genel öğrenim süreçlerindeki okul başarılarının % 33'ü, 0-6 yaş arasında yani okul öncesi dönemde kazanılmaktadır (Aktaran: Turan, 2004). Bu nedenle okul öncesi eğitiminde; Almanya çocuğu toplumun bir üyesi olarak geliştirmekte, Avusturya anne-baba eğitimini tamamlamakta, Belçika dil-müzik etkinlikleri vermekte, Danimarka çocuklara güvenli-uyarıcı bir ortam hazırlamakta, Fransa özel eğitim gerektiren çocukların erken teşhis-tedavisini sağlamaktadır (Tufan, 2006).

Eğitim aşamaları içerisinde özellikle okul öncesi dönemde müzik etkinliklerinin gerçekleştirilmesi, çocuğun sosyal-duygusal-zihinsel-fiziksel gelişiminde çok büyük rol oynamaktadır. Dolayısıyla bu dönemde verilen müzik eğitimi oldukça önem taşımaktadır (Kılıç, 2012). Bu dönemde verilen sağlıklı bir müzik eğitimi, çocukların gelecek yaşamlarında başarılı ve mutlu bireyler olabilmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretime ilişkin tutumları, gerçekleştirecekleri müzik etkinlikleri bakımından önem taşımaktadır (Koca, 2013). Ancak ülkemizde okul öncesi müzik eğitimi, sistemli ya da sistemsiz bir biçimde yürütülmektedir (Ulutaş ve Ersoy, 2004). Oysa müzik eğitimi aracılığıyla çocukların duygu-düşünce-izlenimlerini estetik bir anlatımla ifade edebilmeleri sağlanmaktadır (Göncü, 2010). Mantie ve Tucker (2008) okulda öğrenilen müzik eğitiminin, tüm yaşamın en değerli hazzı olduğunu; Batian (2000) müziğin çocukları mutlu ettiğini, yaratıcı yeteneklerini geliştirdiğini, sosyal beceriler kazandırdığını; Epstein da (2001) çocuğun müzik etkinliği aracılığı ile kendi hayatına anlam verdiğini ifade etmektedir. Çocuklar için müzik etkinlikleri zamanla dünyayı algılama ve dünyadaki ilişkiler hakkında düşünme yolu haline gelmektedir (Aktaran: Kılıç, 2012; Aktaran: Ulutaş ve Ersoy, 2004). Bu nedenle okul öncesi öğretmeni, eğitimde müziğin işlevlerinin önemini iyi bilmeli, müzik öğretimi uygulamalarını çocukların gelişimsel özellikleri doğrultusunda gereği gibi gerçekleştirebilmeli ve çocukların müzik eğitiminden zevk alabilmelerini sağlamak için etkili bir planlama ile rehberlik edebilmelidir (Öztürk, 2003; Kılıç, 2012). Unutulmamalıdır ki; çocuk müzik eğitimiyle olaylara, fikirlere, kurallara, davranışlara, nesnelere farklı bakabilecek; soran, düşünen, akıl yürüten, problem çözen, sorgulayan bireyler olarak yetişecek ve böylece bireyde istenilen davranışların/davranış değişikliklerinin oluşumu sağlanacaktır (Yazıcı ve İzgi Topalak, 2013; Uçan, 1988).

Ancak, okul öncesi öğretmen adaylarının yeterli bir temel müziksel birikime sahip olmadıkları ve lisans eğitimi sürecinde aldıkları derslerle de beklenen düzeye ulaşamadıkları yapılan pek çok araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır (Tufan, 2006). Bu durum okul öncesi öğretmen adaylarına önemli bir rol düştüğünü göstermektedir; çünkü öğretimin planlanması, ortamın düzenlenmesi, gerekli araç-gereçlerin sağlanması, hangi müziksel etkinliklerin nasıl uygulanması gerektiği, hangi şarkıların nasıl öğretilmesi gerektiği, müziksel etkinliklerin içerisine ne gibi oyunların eklenebileceği gibi konular öğretmenin tutumuna bağlıdır. Bu

nedenle araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarının saptanarak, değerlendirilmesi amaçlanmış, araştırmanın problem cümlesi; “okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları nasıldır?” şeklinde düzenlenmiştir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma gurubu, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ve veri analizleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan ilişkiyel tarama modeli uygulanmıştır (Karasar, 2012). Araştırmacı, elde edilen nicel verilerin istatistiksel çözümleneleri doğrultusunda araştırma konusunun genel bir görünümünü elde edebilmek için anket yöntemi ile örnekleme ulaşmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma; 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 53 “Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı” öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımı (n=53)

Demografik Özellik	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	38	71,7
	Erkek	15	28,3
Devlet Lisesi	Devlet Lisesi	19	35,8
	Anadolu Lisesi	15	28,3
	Meslek Lisesi	19	35,8
Müziğe yönelik ilgi durumu	Evet	44	83,0
	Hayır	9	17,0
Enstrüman çalma durumu	Evet	10	18,9
	Hayır	43	81,1
Üniversiteden önce özel müzik eğitimi alma durumu	Evet	6	11,3
	Hayır	47	88,7
Bölümde alınan müzik eğitiminden memnun olma durumu	Evet	12	22,6
	Hayır	41	77,4
Bölümde alınan müzik eğitimin yeterli bulma durumu	Evet	13	24,5
	Hayır	40	75,5
Okul öncesi müzik öğretimi programını inceleme durumu	Evet	22	41,5
	Hayır	31	58,5
Okul öncesi müzik öğretimi ile ilgili yeni yöntemler hakkında bilgi sahibi olma durumu	Evet	11	20,8
	Hayır	42	79,2

Veri Toplama Araçları

Araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarının saptanabilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla “Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Aşağıda araştırmada kullanılan ölçme aracıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği

Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarının saptanabilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla söz konusu öğretmen adaylarına Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen 5'li likert tipi 18 sorudan oluşmakta olan "Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" izin alınarak uygulanmıştır. Ölçeğin güvenirlik Cronbach Alfa katsayısı 0,90'dır. Faktörler bazında Cronbach Alfa katsayılarına bakıldığında ise 1. faktör için 0,86, 2. faktör için 0,81 ve 3. faktör için 0,74 değerleri hesaplanmıştır. Faktör 1'i kapsayan maddelerin "önem verme" ile yakından ilişkili olduğu tespit edilmiş ve "müzik öğretimine önem verme" olarak isimlendirilmiştir. Faktör 2'nin kapsadığı maddelerin müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceleri temsil ettiği görülmüş ve "müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler" olarak isimlendirilmiştir. Faktör 3'ün kapsadığı maddeler incelendiğinde de maddelerin akademik yönde faaliyetler yapmak ile ilişkili olduğu görülmüş ve "müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapmak" olarak isimlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Ölçek ifadelerinin, alt boyutların ve ölçek genel puanlarının ortalama, standart sapma ve katılım düzeyleri betimsel istatistik tablosu şeklinde sunulmuştur.

Anketin ikinci bölümünde Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen beşli likert (1- Tamamen katılmıyorum, 5- Tamamen katılıyorum) tipinde oluşturulan, katılımcıların müzik öğretimine ilişkin görüşlerini içeren ve 18 sorudan oluşan ölçek bulunmaktadır. Puan aralığı 5-1=4/5=0,80 olarak belirlenmiştir. Bu durumda düzeyler aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Puanlar	Puan düzeyi
1,00-1,80	Tamamen katılmıyorum
1,81-2,60	Katılmıyorum
2,61-3,40	Kararsızım
3,41-4,20	Katılıyorum
4,21-5,00	Tamamen katılıyorum

Ölçekte yer alan maddelerin puanlarının yüksek olması "ifadeye olumlu yaklaşıldığı"; puanların düşük olması "ifadeye olumsuz yaklaşıldığı" anlaşılmaktadır. Ölçekteki 5 madde (m1, m2, m4, m17 ve m18) olumsuz ifadeler olup yüksek puan "ifadeye olumsuz yaklaşıldığı"; düşük puan "ifadeye olumlu yaklaşıldığı" anlamını taşımaktadır. Olumsuz ifadeler madde ve alt boyut bazında değerlendirildiğinde olduğu gibi kullanılmış; ölçek puanlamasında ters kodlanmıştır. Diğer bir ifadeyle ölçek genel puanı için yüksek puan "olumlu"; düşük puan "olumsuz" yargıyı ifade etmektedir.

Ölçeğin yapısını test etmek amacıyla güvenirlik ve geçerlik analizleri için faktör analizi, Cronbach Alpha, madde toplam korelasyonu testleri yapılmıştır. Yapı geçerliğini ölçmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Birbiriyle ilişkili p tane değişkeni bir araya getirerek az sayıda ilişkisiz ve kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler (faktörler, boyutlar) bulmayı, keşfetmeyi amaçlayan çok değişkenli bir istatistiktir. Açımlayıcı faktör analizinde, değişkenler arasındaki ilişkilerden hareketle faktör bulmaya yönelik bir işlem gerçekleştirilir. Faktör analizinde aynı yapıyı ölçmeyen maddelerin ayıklanmasında aşağıdaki ölçütler dikkate alınır. Bu amaçla faktör yük değerlerinin 0,30'un altında olmaması, aynı maddenin birden fazla faktördeki yük değerleri arasındaki farkın 0,10'dan büyük olması uygun faktör yapısını bulmak için önemlidir. Veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığını belirlemek için, öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testleri yapılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğu için Kaiser-Meyer-Olkin'in (KMO) 0,60'tan yüksek ve Barlett Testi'nin istatistiksel olarak anlamlı çıkması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2011). KMO örneklem uygunluk katsayısı

0,80 ve Barlett Sphericity Testi X^2 değeri 390,94 ($p < 0.001$) olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en uygun faktör yapısını elde etmek için Varimax dönüşüm tekniği uygulanmıştır. Ölçeğin 3 faktör olması istendiğinden dönüşümde 3 faktör koşulu uygulanmıştır. 1. döndürme sonucunda 7. maddenin faktör yükünün 0,30'un altında kalması; madde 15'in birden fazla faktörde çok yüksek faktör yüküne sahip olması ve bu faktör yükleri arasındaki farkın 0,10'dan düşük olması nedeniyle analiz dışı bırakılarak ikinci döndürme yapılmıştır. İkinci Varimax döndürmesi sonucunda 3 faktör ve 16 maddeden oluşan ölçek yapısı elde edilmiştir. Ortaya çıkan sonuca göre açıklanan varyans toplam varyansın %60'ını karşılamaktadır. Faktörlerin açıkladıkları varyans sırasıyla %52, Birinci faktörün açıkladığı varyans %53, %56 ve %66 olarak bulunmuştur. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri 0,46 ile 0,83 arasında değişmektedir. Ölçek maddelerinden "m3, m8, m9, m13, m14, m16, m17, m18" maddeleri aslına uygun olarak "müzik öğretimine önem verme" alt boyutu; "m1, m2, m5, m6" maddeleri aslına uygun olarak "müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler", "m10, m11, m12" maddeleri yine aslına uygun olarak "müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar" olarak adlandırılmıştır.

Madde-toplam korelasyonu, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar. Madde-toplam korelasyonunun pozitif ve yüksek olması, maddelerin benzer davranışları örneklediğini gösterir ve testin iç tutarlığının yüksek olduğunu gösterir. Genel olarak madde-toplam korelasyonu 0,30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği, 0,20-0,30 arasında kalan maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceği söylenebilir. Madde toplam korelasyonu, maddelerin bireyleri ölçülen davranış bakımından ne derece ayırt ettiğini gösterir. Ölçeğin tümüne ait Cronbach Alpha değeri 0,88 olarak ölçülmüştür. Alt boyutların Cronbach Alpha değerleri sırasıyla 0,87-0,73 ve 0,74 olarak bulunmuştur. Maddelerin madde toplam korelasyonları 0,36 ile 0,65 arasında değişmektedir. Bu sonuçlar 3 alt boyuttan oluşan ölçekte yer alan 16 maddenin geçerliklerinin yüksek olduğu, müzik öğretimine ilişkin görüşler açısından katılımcıları ayırt ettikleri ve aynı davranışı ölçmeye yönelik maddeler oldukları şeklinde yorumlanabilir (Büyüköztürk, 2011).

Karşılaştırma testlerinde parametrik veya non-parametrik testlerden hangilerinin kullanılacağını belirlemek amacıyla normallik sınaması yapılmıştır. Normallik sınamasında çarpıklık (Skewness) testi kullanıldı. Çarpıklık testinde temel olan puanların normalden aşırı sapma göstermemesidir. Çarpıklık sınırları ± 1 sınırları içinde kalıyorsa, puanların normal dağılımdan önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanabilir (Büyüköztürk, 2011). Bu çalışmada alt boyutlar ve ölçek geneline ait puanlarına ait çarpıklık katsayısının 0,45 ile 0,82 arasında olduğu ve alt boyut ve ölçek geneline ait puanların normal dağıldığı sonucu elde edilmiştir.

Yapılan normallik sınamasında alt boyutlar ve ölçek geneline ait puanların normal dağılım gösterdiği tespit edildiğinden alt boyut ve ölçek puanlarının demografik değişkenlere göre karşılaştırılmasında parametrik testler kullanılmıştır. Alt boyutlar ve ölçek genel puanlarının mezun olunan lise türü değişkenine göre karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi; diğer değişkenlere göre karşılaştırılmasında t testi kullanılmıştır. Tek Yönlü Varyans Analizinde anlamlı farklılık görüldüğünde farkın hangi iki grup arasında olduğunu belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltmeli LSD testinden yararlanılmıştır. Analizlerde güven aralığı %95 (anlamlılık düzeyi 0,05 $p < 0,05$) olarak belirlenmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, çalışma grubundan araştırmanın veri toplama aracılığıyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Tablo 2. Müzik öğretimine önem verme alt boyutu puanlarına ilişkin betimsel bulgular

İfadeler	Tamamen katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		$\bar{X}$	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
3. Öğrencilere müziği öğretecek olma düşüncesi beni mutlu ediyor.	1	1,9	1	1,9	5	9,4	25	47,2	21	39,6	4,21	0,84
4. Müziği öğretmeyi sıkıcı buluyorum.	30	56,6	18	34,0	4	7,5	1	1,9	0	0,0	1,55	0,72
8. Çocuk şarkıları ile ilgili materyal (kitap, cd, video) toplarım.	3	5,7	8	15,1	2	3,8	29	54,7	11	20,8	3,70	1,13
9. Müziğin çocukların yaşamlarının bir parçası olmasını isterim.	0	0,0	2	3,8	1	1,9	26	49,1	24	45,3	4,36	0,71
13. Dersi planlarken çok zevkli bir ders işleyeceğimi hayal ederim.	1	1,9	5	9,4	4	7,5	21	39,6	22	41,5	4,09	1,02
14. Derste çalgı çalarak müziği daha iyi öğretebileceğimi düşünüyorum.	3	5,7	3	5,7	7	13,2	14	26,4	26	49,1	4,08	1,17
16. Olanaklarım kısıtlı olsa bile müzik dersi yapmak isterim.	0	0,0	8	15,1	3	5,7	22	41,5	20	37,7	4,02	1,02
17. Müzik dersini gereksiz bulurum.	32	60,4	15	28,3	4	7,5	0	0,0	2	3,8	1,58	0,93
18. Müzik dersi programdan kaldırılrsa sevinirim.	30	56,6	17	32,1	5	9,4	1	1,9	0	0,0	1,57	0,75

Tablo 2’de öğretmen adaylarının müzik öğretimine önem verme alt boyutunda en yüksek düzeyde “müziğin çocukların yaşamlarının bir parçası olmasını isteme” ($X=4,36$) ve “öğrencilere müziği öğretecek olma düşüncesinin kendisini mutlu ettiği” ($X=4,21$) görüşlerine katıldıkları ve diğer olumlu görüşlerin “katılıyorum” düzeyinde olduğu bulgusu elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının “müziği öğretmeyi sıkıcı bulma” ($X=1,55$), “müzik dersini gereksiz bulma” ($X=1,58$), “müzik dersinin programdan kaldırılmasına sevinme” ($X=1,57$) görüşlerine katılmalarının ise “tamamen katılmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, çalışma grubunun müzik öğretimine yönelik genel olarak olumlu tutuma sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 3. Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler alt boyutu puanlarına ilişkin betimsel bulgular

İfadeler	Tamamen katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		$\bar{X}$	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Müzik öğretiminin zaman kaybı olduğunu düşünüyorum.	28	52,8	23	43,4	2	3,8	0	0,0	0	0,0	1,51	0,58
2. Müzik dersi zorunlu olmasa çocuklara öğretmek istemezdim.	33	62,3	17	32,1	2	3,8	0	0,0	1	1,9	1,47	0,75
5. Müzik öğretimiyle ilgili araştırmalar yapmayı severim.	2	3,8	10	18,9	14	26,4	15	28,3	12	22,6	3,47	1,15
6. Müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarımla konuşmayı severim.	2	3,8	11	20,8	9	17,0	23	43,4	8	15,1	3,45	1,10

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler alt boyutunda "müzik öğretimiyle ilgili araştırma yapmayı sevme" ($X=3,47$) ve "müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarıyla konuşmayı sevme" ($X=3,45$) görüşlerine "kararsızım" düzeyinde katılmaktadır. Bu bulgular okul öncesi öğretmen adayının müzik eğitimi konusundaki donanımını ve okul öncesi müzik öğretimi ile ilgili yeni yöntemler hakkında bilgi sahibi olma durumunu olumsuz biçimde etkileyebilir. Katılımcıların "müzik öğretiminin zaman kaybı olduğu düşüncesine" ($X=1,51$), "müzik dersi zorunlu olmasa çocuklara öğretmek istemeyeceği" ($X=1,47$) görüşlerine katılımlarının ise "tamamen katılmıyorum" düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma alt boyutu puanlarına ilişkin betimsel bulgular

İfadeler	Tamamen katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		$\bar{X}$	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
10. Dersleri müzik öğretmenleriyle koordineli bir şekilde işlerim.	0	0,0	13	24,5	11	20,8	21	39,6	8	15,1	3,45	1,03
11. Müzik öğretimi ile ilgili workshop, seminer vb. çalışmalara katılırım.	4	7,5	29	54,7	8	15,1	9	17,0	3	5,7	2,58	1,05
12. Müzik dersi yapmadığım zaman huzursuz olurum.	4	7,5	17	32,1	8	15,1	20	37,7	4	7,5	3,06	1,15

Tablo 4'de öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma alt boyutunda "dersleri müzik öğretmenleriyle koordineli bir şekilde işleme" ($X=3,45$) ve "müzik dersi yapmadığında huzursuz olma" ($X=3,06$) görüşlerine "kararsızım" düzeyinde katıldıkları; "müzik öğretimi ile ilgili workshop, seminer vb. çalışmalara katılım" ($X=2,58$) görüşüne ise "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Oysa bu tablodaki

alt boyutlar eğitimcinin planlamasını, çalışma düzenini ve öğretim programını gereği gibi uygulayabilmesini etkileyen faktörlerdir.

Tablo 5. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarına ilişkin bulgular

Alt Boyut	$\bar{X}$	SS	Katılım Düzeyi
Müzik öğretimine önem verme	4,19	0,66	Katılıyorum
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	3,98	0,69	Katılıyorum
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	3,03	0,87	Kararsızım
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	3,92	0,57	Katılıyorum

Tablo 5, çalışma grubunun “müzik öğretimine önem verme” ($X=4,19$) ve “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” alt boyutlarındaki görüşlerine ait puan ortalamasının “katılıyorum” düzeyinde; “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” ($X=3,03$) alt boyutundaki puan ortalamasının “kararsızım” düzeyinde olduğunu göstermektedir. “Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” puan ortalaması 3,92 ile “katılıyorum” düzeyinde bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre öğretmen adayları müzik öğretimine önem vermekte ve müzik dersine ilişkin olumlu duygu-düşünceler taşımakta, ancak müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalara ise yeterince katılmamaktadırlar.

Tablo 6. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının cinsiyete göre t testi bulguları

Alt Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik öğretimine önem verme	Kadın	38	4,36	0,57	2,997	0,004
	Erkek	15	3,79	0,72		
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Kadın	38	4,17	0,63	3,421	0,001
	Erkek	15	3,52	0,61		
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Kadın	38	3,03	0,82	0,048	0,962
	Erkek	15	3,023	1,02		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Kadın	38	4,06	0,52	2,971	0,005
	Erkek	15	3,57	0,57		

Tablo 6’da “müzik öğretimine önem verme” ($t=2,997$; $p<0,05$), “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” ($t=3,421$; $p<0,05$) ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” ($t=2,971$; $p<0,05$) alt boyut puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” ($t=0,048$; $p>0,05$) alt boyut puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre kadın katılımcıların müzik öğretimine verdikleri önem, müzik dersine ilişkin duygu-düşünce ve müzik öğretimine ilişkin tutum puanları, erkek katılımcıların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 7. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının mezun olunan lise türüne göre tek yönlü varyans analizi bulguları

Alt Boyut	Mezun Olunan Lise	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Fark
Müzik öğretimine önem verme	Devlet Lisesi	19	4,05	0,70	1,904	0,160	
	Anadolu Lisesi	15	4,08	0,68			
	Meslek Lisesi	19	4,42	0,56			
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Devlet Lisesi	19	3,84	0,75	0,922	0,922	
	Anadolu Lisesi	15	3,97	0,54			
	Meslek Lisesi	19	4,14	0,73			
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Devlet Lisesi	19	3,21	0,97	0,643	0,530	
	Anadolu Lisesi	15	2,89	0,88			
	Meslek Lisesi	19	2,96	0,78			
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Devlet Lisesi	19	3,84	0,63	1,140	0,328	
	Anadolu Lisesi	15	3,82	0,52			
	Meslek Lisesi	19	4,08	0,54			

Tablo 7’de “müzik öğretimine önem verme” (F=1,904; p>0,05), “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” (F=0,922; p>0,05), “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” (F=0,643; p>0,05) ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” (F=1,140; p>0,05) puanlarının mezun olunan lise değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 8. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının enstrüman çalabilme durumuna göre t testi bulguları

Alt Boyut	Enstrüman Çalabilme	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik Öğretimine Önem Verme	Evet	10	4,37	0,66	0,913	0,366
	Hayır	43	4,16	0,66		
Müzik Dersine İlişkin Duygu ve Düşünceler	Evet	10	4,03	0,97	0,198	0,844
	Hayır	43	3,98	0,62		
Müzik Öğretimine İlişkin Akademik Çalışmalar Yapma	Evet	10	3,27	1,02	0,942	0,350
	Hayır	43	2,98	0,84		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Evet	10	4,07	0,67	0,925	0,359
	Hayır	43	3,89	0,55		

Tablo 8’e göre “müzik öğretimine önem verme” (t=0,913; p>0,05), “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” (t=0,198; p>0,05), “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” (t=0,942; p>0,05) ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” (t=0,925; p>0,05) puanlarının enstrüman çalabilme değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 9. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının üniversiteden önce özel müzik eğitimi alınması durumuna göre t testi bulguları

Alt Boyut	Özel Müzik Eğitimi Alma	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik öğretimine önem verme	Evet	6	4,41	0,67	0,835	0,407
	Hayır	47	4,17	0,66		
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Evet	6	4,00	1,06	0,053	0,958
	Hayır	47	3,98	0,64		
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Evet	6	3,50	1,06	1,405	0,166
	Hayır	47	2,97	0,84		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Evet	6	4,13	0,63	0,961	0,341
	Hayır	47	3,89	0,56		

Tablo 9'da "müzik öğretimine önem verme" ($t=0,835$; $p>0,05$), "müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler" ($t=0,053$; $p>0,05$), "müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma" ($t=1,405$; $p>0,05$) ve "müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği" ($t=0,961$; $p>0,05$) puanlarının üniversiteden önce özel müzik eğitimi alınması değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 10. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının bölümde alınan müzik eğitiminden memnun olunması durumuna göre t testi bulguları

Alt Boyut	Müzik Eğitiminden Memnuniyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik öğretimine önem verme	Evet	12	4,48	0,69	1,744	0,087
	Hayır	41	4,31	0,63		
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Evet	12	4,12	0,87	0,793	0,432
	Hayır	41	3,95	0,63		
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Evet	12	3,38	0,96	1,634	0,108
	Hayır	41	2,92	0,83		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Evet	12	4,18	0,60	1,858	0,069
	Hayır	41	3,84	0,54		

Tablo 10'a göre "müzik öğretimine önem verme" ($t=1,744$; $p>0,05$), "müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler" ($t=0,793$; $p>0,05$), "müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma" ($t=1,634$; $p>0,05$) ve "müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği" ($t=1,858$; $p>0,05$) puanlarının bölümde alınan müzik eğitiminden memnun olunması değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 11. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının bölümde alınan müzik eğitiminin yeterli görülmesine göre t testi bulguları

Alt Boyut	Müzik Eğitimini Yeterli Görme	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik öğretimine önem verme	Evet	13	4,67	0,48	3,297	0,002
	Hayır	40	4,03	0,63		
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Evet	13	4,34	0,67	2,254	0,029
	Hayır	40	3,86	0,66		
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Evet	13	3,02	0,79	-0,027	0,978
	Hayır	40	3,03	0,90		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Evet	13	4,28	0,52	2,777	0,008

Hayır	40	3,80	0,53
-------	----	------	------

Tablo 11’de “müzik öğretimine önem verme” ($t=3,297$; $p<0,05$), “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” ($t=2,254$; $p<0,05$) ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” ($t=2,777$; $p<0,05$) puanlarının bölümde alınan müzik eğitimini yeterli görme değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” ($t=-0,027$; $p>0,05$) alt boyut puanlarının bölümde alınan müzik eğitiminin yeterli görülmesi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 12. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının okul öncesi müzik öğretim programının incelenmesine göre t testi bulguları

Alt Boyut	Okul Öncesi Müzik Eğitim Programını İnceleme					
		N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik öğretimine önem verme	Evet	22	4,42	0,47	2,210	0,032
	Hayır	31	4,03	0,72		
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Evet	22	4,22	0,73	2,230	0,030
	Hayır	31	3,81	0,61		
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Evet	22	3,43	0,82	3,083	0,003
	Hayır	31	2,74	0,80		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Evet	22	4,19	0,47	3,083	0,003
	Hayır	31	3,73	0,56		

Tablo 12’ye göre “müzik öğretimine önem verme” ($t=2,210$; $p<0,05$), “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” ($t=2,230$; $p<0,05$), “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” ($t=3,083$; $p<0,05$) ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” ($t=3,083$; $p<0,05$) puanlarının okul öncesi müzik öğretim programlarının incelenmesi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Oysa öğretim programları, eğitimin kalitesi bakımından önem taşımaktadır.

Tablo 13. Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının yeni yöntemler hakkında bilgi sahibi olunmasına göre t testi bulguları

Alt Boyut	Yeni Yöntemler Hakkında Bilgi Sahibi					
		N	$\bar{X}$	SS	t	p
Müzik öğretimine önem verme	Evet	11	4,53	0,49	2,351	0,029
	Hayır	42	4,10	0,67		
Müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler	Evet	11	4,36	0,71	2,110	0,040
	Hayır	42	3,88	0,65		
Müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma	Evet	11	3,30	0,45	1,160	0,252
	Hayır	42	2,96	0,94		
Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği	Evet	11	4,26	0,48	2,288	0,026
	Hayır	42	3,83	0,56		

Tablo 13’de “müzik öğretimine önem verme” ($t=2,351$; $p<0,05$), “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” ($t=2,110$; $p<0,05$) ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” ($t=2,288$; $p<0,05$) puanlarının yeni yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olma değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; “müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma” ($t=1,160$; $p>0,05$) alt boyut puanlarının yeni yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olunması değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu bulgular, etkili bir öğretimin, yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olma gibi öğretim ilkeleri ile olanaklı olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adayları herhangi bir enstrüman çalamamakta, öğrenim gördükleri bölümde alınan müzik eğitiminden memnun olmamakta ve yetersiz bulmakta, okul öncesi müzik öğretimi programını incelememekte ve okul öncesi müzik öğretimi ile ilgili yeni yöntemler hakkında bilgi sahibi olmamaktadırlar. Oysa bireyin mesleğinde başarılı olmasında aldığı eğitim önemli bir etkidir. Özellikle sürekli değişen ve gelişen günümüzde, bireyin seçtiği meslekte sürdürülebilir bir başarı sağlayabilmesi, aldığı eğitimin yeterliği ve kalitesiyle birebir ilişkilidir (Gençtürk, 2006). Öğretmenin niteliklerini belirleyen en önemli faktör, onun yükseköğretimde aldığı eğitimidir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren kurumlar, öğretmen adaylarını eğitim sistemine girmeden önce, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor düzeyde ulusal ve uluslararası niteliklere uygun olarak yetiştirebilmelidir (Ada ve Baysal, 2013). Çünkü eğitim-öğretim etkinliklerinin belirleyicisi öğretim programlarıdır. Özçelik (1992) öğretim programının “Bir dersle ilgili öğretme-öğrenme sürecinde nelerin, niçin ve nasıl yer alacağını gösteren bir kılavuz, başka bir deyişle bu nitelikte bir proje planı” olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle gerek eğitim kurumları, gerekse kurumların işleyişinin aktif bir şekilde sürdürülmesinde önemli bir rolü olan öğretmenlerin, yeni yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olarak kendi gelişimlerini sağlamaları kaçınılmaz bir ihtiyaçtır (Erdem, Uzal ve Ersoy, 2006).

Katılımcılar, müzik öğretimine yönelik genel olarak olumlu tutuma sahip olmakla birlikte, müziğin çocukların yaşamlarının bir parçası olmasını istemekte; öğrencilere müziği öğretecek olmaktan mutlu olmakta; müziği öğretmeyi sıkıcı bulmamakta; müzik dersini gereksiz bulmamakta; müzik dersinin programdan kaldırılmasını istememekte; müzik öğretiminin zaman kaybı olduğunu düşünmemekte ve çocuklara müzik dersi vermeyi istemektedirler. Ancak öğretmen adayları, müzik öğretimiyle ilgili araştırma yapma ve müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarıyla konuşma; dersleri müzik öğretmenleriyle koordineli bir şekilde işleme; müzik dersi yapmadığında huzursuz olma ve müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapma eylemleri ile ilgili “kararsız” bir tutum sergilemekle birlikte müzik öğretimi ile ilgili workshop, seminer vb. çalışmalara da katılmamaktadırlar. Jensen ve Kiley’e (2000) göre etkili bir öğretmen; hem ne öğreteceğini hem de nasıl öğreteceğini çok iyi bilmeli, çok geniş bir öğretim becerisine ve bunları uygun zamanlarda kullanabilme yeteneğine sahip olmalı ve öğrenmeyi kolaylaştıran bir tutum sergileyebilmelidir. Bu nedenle öğretmenin, öğretimi ile ilgili akademik çalışmalar yapması, meslektaşlarıyla iletişim halinde olması, workshop, seminer vb. çalışmalara katılması önem taşımaktadır.

Araştırma sonucunda, öğrenim görülen bölümde alınan müzik eğitimi yeterliğinin, okul öncesi müzik öğretim programlarının incelenmesinin ve yeni yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olunmasının “müzik öğretimine önem verme”, “müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler” ve “müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” alt boyutlarında etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca kadın öğretmen adaylarının müzik öğretimine verdikleri önemin, erkek öğretmen adaylarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda okul öncesi öğretmen adaylarının, öğrenim gördükleri eğitim kurumlarında müzik eğitimi-öğretimi ile ilgili farklı dersler alabilmeleri; özellikle okul öncesi müzik eğitimi-öğretimi ile ilgili çeşitli seminerler, çalıştaylar, sempozyumların gerçekleştirilmesi ile okul öncesi öğretmen adaylarının birbirleri ile mesleki anlamda iletişim kurabilmeleri, okul öncesi müzik öğretimi programı ve müzik öğretimi ile ilgili yeni yöntem/teknik/yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi olabilmeleri sağlanmalı; eğitimini almakta oldukları müzik eğitimi I-II derslerinin niteliği artırılmalı; akademik çalışmalar yapma yönünde yönlendirilmelidirler.

KAYNAKÇA

- Abazoğlu, İ., Yıldırım, O. ve Yıldızhan, Y. (2015). "Okul Öncesi Öğretmenliğine İlişkin Genel Bir Bakış." JRET, C/S. 4 (1): 411-423.
- Ada, S. ve Baysal, Z. N. (2013). Pedagojik-Androgojik Formasyon ve Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem Akademi.
- Erdem, A., Uzal, G., Ersoy, Y. (2006). Fen Bilgisi/Fizik Öğretmenlerinin Eğitim Sorunları: Gelişmeleri Sürekli İzlemeleri ve Gerekli Yenilikleri Edinmeleri, Araştırma Raporu, Tekirdağ: TFV Yayını.
- Gençtürk, M. (2006). "Alınan Eğitimin Meslek Yaşamındaki Yeterlilik Düzeyinin İşletmelerin Muhasebe-Finans Bölümünde Çalışanlar Üzerinde Tespitine Yönelik Bir Alan Çalışması: Isparta, Burdur, Denizli ve Antalya Organize Sanayi Bölgeleri Örneği." Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C/S. 12 (2): 55-82.
- Göncü, İ. (2010). "Okul Öncesi Eğitimde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları." Kastamonu Eğitim Dergisi, C/S. 18 (2): 355- 362.
- Jensen, R. A. ve Kiley, T. J. (2000). Teaching, Leading, and Learning: Becoming Caring Professionals, Instructor's Resource Manual with Assessment Guide. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kılıç, I. (2012). Okul Öncesinde Müzik Eğitimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Koca, Ş. (2013). "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerine İlişkin Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi." The Journal of Academic Social Science Studies, C/S. 6 (3): 321-331.
- Küçüküran, G. (2003). "Okul Öncesi Fen Öğretiminde Bir Teknik: Analoji." Milli Eğitim Dergisi, S. 157: 16-21.
- Ömeroğlu Turan, E. ve Can Yaşar, M. (1999). Okulöncesi Eğitimde Drama Etkinlikleri. Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı. Rehber Kitaplar Dizisi. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Özçelik, D. A. (1992). Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemi). Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Öztürk, A. (2003). Okul Öncesi Eğitimde Müzik. İstanbul: Morpa Kültür Yayıncılık.
- Şeker, S. S. ve Saygı, C. (2013). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarını Ölçmeye Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması." Turkish Studies, C/S. 8 (8): 1237-1246.
- Tufan, S. (2006). "Okul Öncesi Müzik Öğretmeni Profili", Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirileri, 26-28 Nisan, Denizli, 185-192.
- Turan, F. (2004). "Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği ve Programının Değerlendirilmesi." Milli Eğitim Dergisi, S. 162.
- Uçan, A. (1988). "Müziksel İletişim, Çağdaş Teknoloji ve Sanat." H. Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, S. 8: 199-204.
- Ulutaş, İ. ve Ersoy, Ö. (2004). "Okul Öncesi Dönemde Sanat Eğitimi." Kastamonu Eğitim Dergisi, C/S. 1 (12): 1-12.
- Ünlü, M. (2001). "Okul Öncesi Eğitim Programında Öğrencilere Kazandırılan Coğrafya Eğitimi." Marmara Coğrafya Dergisi, S. 4: 87-100.
- Yazıcı, T. ve İzgi Topalak, Ş. (2013). "Yaratıcı Düşünme Becerisinin Müzik Öğretiminde Kullanılabilirliği İle İlgili Öğretmen Görüşleri." JRET, C/S. 2 (4): 195-204.

